

Vegagerðin
Magnús Björnsson
Búðareyri 11
730 Reyðarfjörður

2004030051
7502; 9310

Reykjavík, 3. ágúst 2004
/--

Efni: Norðausturvegur. Tenging Vopnafjarðar við Hringveg. Ákvörðun um tillögu að matsáætlun.

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum er hér kynnt niðurstaða Skipulagsstofnunar um tillögu Vegagerðarinnar að matsáætlun um Norðausturveg, tengingu Vopnafjarðar við Hringveg.

Skipulagsstofnun barst með bréfi Vegagerðarinnar dags. 11. júní 2004 tillaga fyrirtækisins að matsáætlun:

Vegagerðin. Norðausturvegur. Tenging Vopnafjarðar við Hringveg. Tillaga að matsáætlun. Maí 2004.

Skipulagsstofnun leitaði umsagnar um tillögu framkvæmdaraðila hjá eftirtöldum aðilum í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum: Vopnafjarðarhrepps, Byggðastofnunar, Fornleifaverndar ríkisins, Heilbrigðiseftirlits Austurlands, Umhverfisstofnunar og veiðimálastjóra.

Skipulagsstofnun kynnti tillöguna einnig með fréttatilkynningu og á heimasíðu stofnunarinnar.

Skipulagsstofnun bærust umsagnir frá eftirtöldum aðilum: Vopnafjarðarhreppi með bréfi dags. 15. júlí 2004, Byggðastofnun með bréfi dags. 28. júní 2004, Fornleifavernd ríkisins með bréfi dags. 13. júlí 2004, Heilbrigðiseftirliti Austurlands með bréfi dags. 30. júní 2004, Umhverfisstofnun með bréfi dags. 30. júní 2004 og veiðimálastjóra með bréfi dags. 21. júní 2004.

Skipulagsstofnun bærust einnig frekari upplýsingar frá framkvæmdaraðila í kjölfar umsagna með bréfum dags. 8., 13. og 29. júlí 2004.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu Vegagerðarinnar að matsáætlun ásamt þeim umsögnum sem borist hafa stofnuninni. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með þeim viðbótum sem koma fram í bréfum Vegagerðarinnar dags. 8., 13 og 29. júlí 2004 og með eftirfarandi athugasemdum.

Framkvæmd og starfsemi

Í köflum 1.6.3 og 1.9 er fjallað um áfangaskiptingu. Í matsskýrslu þarf að gera grein fyrir mögulegri áfangaskiptingu framkvæmdarinnar miðað við þá framkvæmdakosti sem lagðir verða fram. Í kafla 3.1.1 kemur fram að tekin verði ákvörðun um núverandi veg í samráði við sveitarstjórn Vopnafjarðarhrepps og landeigendur. Í matsskýrslu er æskilegt að fram komi niðurstaða um hvort og þá með hvaða hætti eigi að nýta núverandi veg.

Framkvæmdasvæði og kostir

Í kafla 1.6 er fjallað um kosti. Í matsskýrslu þarf umfjöllun að vera sambærileg hvað varðar áhrif á umhverfi þeirra kosta sem lagðir eru fram til athugunar og úrskurðar Skipulagsstofnunar og skýr rökstuðningur fyrir því ef kostur, sem er kynntur í tillögu að matsáætlun, er ekki lagður fram í matsskýrslu. Jafnframt telur Skipulagsstofnun að í matsskýrslu þurfi auk umfjöllunar um núll kost að fjalla um uppbyggingu núverandi vegar frá Hölná að Teigi og þarf að koma fram rökstuðningur fyrir því af hvaða ástæðum ekki sé lagt til að byggja upp núverandi veg á fyrrnefndum kafla. Skipulagsstofnun vekur í þessu sambandi athygli á að í kafla 1.6.5 í tillögu að matsáætlun um samanburð á kynntum leiðum um Hofsárdal og Vesturárdal kemur fram að vegagerð á svæðinu sé víða erfið vegna mikils hliðarhalla og votlendis, vegna þess hvað stallað landið sé og víða grunnt á fast berg.

Umfang og áherslur mats á umhverfisáhrifum

Hljóðstig og mengun. Í kafla 2.1.3 er fjallað um hávaða og mengun. Skipulagsstofnun tekur undir umsögn Umhverfisstofnunar um að í matsskýrslu þurfi að gera grein fyrir hvort hljóðstig fari yfir þau viðmið sem sett eru fram í reglugerð nr. 933/1999 um hávaða nærri íbúðarbyggð eða frístundabyggð. Jafnframt þarf að fjalla um hugsanlega breytingu á hljóðstigi þar sem vegurinn liggur næst Hofsá vegna veiði- og útivistarhagsmuna. Ennfremur telur Skipulagsstofnun að í matsskýrslu þurfi að fjalla um hugsanlega mengunarhættu af völdum afrennslis frá vegi í viðkvæma viðtaka, s.s. vatnsból, Vesturdalsá og Hofsá og sérstaklega mengunarhættu af völdum slysa.

Gróðurfar. Í kafla 3.1.5 er fjallað um gróðurfar. Skipulagsstofnun tekur undir með umsögn Umhverfisstofnunar um að í tillögu að matsáætlun hefði átt að fjalla nánar um þau gróðurfarsgögn sem aflað hefur verið eða verður aflað, s.s. mælikvarða gróðurkorta og hvaða aðferðum verði/hafi verið beitt við rannsóknir á gróðurfari. Mælikvarði korta af gróðurhverfum sem birt verða í matsskýrslu ætti að vera 1:5000 til 1:15.000, eftir því hversu stór svæði er verið að kortleggja. Jafnframt telur stofnunin að birta ætti yfirlitskort af gróðurlendum í matsskýrslu. Stofnunin telur einnig mikilvægt að í umfjöllun um gróður í matsskýrslu komi skýrt fram hvar sjaldgæfar tegundir eða tegundir á Válista Náttúrufræðistofnunar Íslands er að finna á þeim leiðum sem fjallað er um í skýrslunni. Æskilegt væri að afmarka á korti fundarstaði þessara tegunda, jafnframt því sem að gera þarf

skýra grein fyrir fyrirkomulagi við lagningu vegar yfir votlendissvæði til að draga úr raski á grunnvatnsstöðu og/eða streymi. Skipulagsstofnun bendir á að í matsskýrslu verði gerð grein fyrir rannsóknum um áhrif lagningar svokallaðs "fljótanda vegar" yfir votlendi á grunnvatnsstöðu og gróður í næsta nágrenni vegar sem unnið hefur verið að á vegum Hlyns Óskarssonar vistfræðings hjá Rannsóknastofnun landbúnaðarins.

Umferð. Í kafla 3.1.2 kemur fram að ekki hafi verið áætluð umferð fyrir árið 2024 á fyrirhuguðum vegi. Skipulagsstofnun bendir á að í matsskýrslu þarf að gera grein fyrir áætlaðri umferð og koma þarf fram rökstuðningur fyrir viðmiðunarári umferðarspár m.a. í ljósi þess að í matsskýrslu Vegagerðarinnar um Útnesveg er umferðaspá miðuð við árið 2021 og Suðurstrandarvegur er miðað við 5-10 árum eftir opnun vegarins. Í matsskýrslu þarf að gera grein fyrir núverandi vetrardagsumferð annars vegar og sumardagsumferð hins vegar og spá um umferð á fyrirnefndum árstíðum í framtíðinni.

Landslag og sjónræn áhrif. Í kafla 3.1.11 er fjallað um landslag. Skipulagsstofnun telur að í matsskýrslu þurfi að gera grein fyrir sjónrænum áhrifum þeirra valkosta sem lagðir eru fram og sýna í matsskýrslu þær ásýndarbreytingar sem verða frá völdum stöðum innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis með tilkomu vegarins. Um væri að ræða myndræna framsetningu þar sem valin verði tiltekin sjónarhorn, m.a. eins og vegfarandi á veginum sæi fram eftir honum, þar sem ásýnd svæðishluta er sýnd fyrir og eftir framkvæmdir. Þar sem fyrirhugaðar leiðir liggja um óraskað svæði þarf að birta myndir sem sýna veginn í umhverfi svæðisins. Skipulagsstofnun tekur undir umsögn Umhverfisstofnunar um að hugsanlegir staðir þar sem verulegra neikvæðra sjónrænna áhrifa kunni að gæta vegna vegar séu þekktir veiðistaðir í Hofsá og Vesturá, gönguleiðir eða útsýni frá bæjum eða frístundabyggð í nálægð við veginn.

Kynning og samráð

Í köflum 1.6.5 og 4 er fjallað um samráð. Skipulagsstofnun telur að í tillögu að matsáætlun hefði átt að koma fram upplýsingar um efnislega afstöðu þeirra aðila sem þegar hafa tjáð sig um framkvæmdina sbr. 4. tl. í 13. gr. reglugerðar nr. 671/2000. Í ljósi upplýsinga í kafla 1.7 í matsskýrslu um Norðausturveg Hringvegur-Brunahvammsháls dags. mars 2000 liggur fyrir að nokkrir aðilar hafa tjá sig um fyrirhugaða framkvæmd. Í matsskýrslu þurfa að koma fram upplýsingar um afstöðu þeirra aðila sem hafa tjáð sig um framkvæmdina, matsáætlun eða matsskýrslu á vinnslustigi og að öðru leyti um kynningu, álitsumleitan og samráð í samræmi við 4. tl. 18. gr. reglugerðar nr. 671/2000.

Annað

Mótvægisáðgerðir. Í köflum 3.1.1-3.1.13 kemur fram að í matsskýrslu verði gerðar tillögur um mótvægisáðgerðir vegna áhrifa fyrirhugaðra framkvæmda á mismunandi umhverfisþætti. Skipulagsstofnun vill benda á að hefðbundinn frágangur í verklok, svo sem uppgræðsla vegfláa þar sem farið er um gróið land, telst ekki til mótvægisáðgerða heldur er hluti framkvæmdarinnar. Sama gildir um ræsi í ám, lækjum og hvar annars staðar þar sem það er hluti hönnunar mannvirkisins og nauðsynlegt svo mannvirkið verði ekki fyrir skemmdum af ágangi vatns. Mótvægisáðgerðir felast í aðgerðum sem ekki eru nauðsynlegur þáttur framkvæmdar, en gripið er til á hönnunartíma, framkvæmdatíma eða að loknum framkvæmdum í þeim tilgangi að koma í veg fyrir, draga úr eða bæta fyrir neikvæð umhverfisáhrif sem framkvæmdin kann að hafa í för með sér. Skipulagsstofnun telur að í

matsskýrslu þurfi að koma fram með hvaða hætti sé fyrirhugað að bæta fyrir þau gróðursvæði sem raskast við framkvæmdir m.a. með endurheimt votlendis og að fram komi upplýsingar um möguleg svæði sem megi endurheimta og Vegagerðin hefur umráð yfir. Jafnframt telur stofnunin að í matsskýrslu þurfi að koma fram hvaða takmarkanir eru fyrirhugaðar á framkvæmdatíma sem mótvægisáðgerðir til að draga úr áhrifum á fisk og fugl, s.s. á hrygningar- og veiðitíma fiska og varptíma fugla.

Skipulagsstofnun bendir á að uppdrættir og kort í matsskýrslu þurfi að taka mið af því að framkvæmdin tekur til umfangsmikils svæðis. Þannig liggur fyrir að sýna þarf allt framkvæmdasvæðið á loftmyndagrunni en jafnframt þarf að sýna tiltekna hluta þess á loftmyndagrunni eða korti í stórum mælikvarða t.d. 1:10.000 þar sem sýnda verða skeringar og fyllingar auk afmarkaðra efnistökusvæða.

Þóroddur F. Þóroddsson

Sigurður Ásbjörnsson

Afrit: Vopnafjarðarhreppur, Byggðastofnun, Fornleifavernd ríkisins, Heilbrigðiseftirlit Austurlands, Umhverfisstofnun og veiðimálastjóri.